

MITEN HUOLEHDIN, ETTÄ KUKAAN EI JÄÄ YKSIN?

#kukaaneijääyksin

MESSUMATERIAALI

Ulkopuolisuuden ehkäisyn näkökulma kesän ripareille ja jumalanpalveluksiin.

Su 19.6. 2. sunnuntai helluntaista Katoavat ja katoamattomat aarteet.

Lasten ja nuorten yksinäisyyden torjumiseen Lasten ja nuorten keskus ry:n kautta.

Lukijalle

Julkisuudessa on korona-aikana ollut paljon keskustelua lasten ja nuorten yksinäisyydestä. Erityisesti nuorten yksinäisyys on noussut otsikoihin ja sen myötä keskusteluihin. Voitaneen todeta, että nuorten yksinäisyys on yksi merkittävimmistä korona-ajan aiheuttamista pitkän aikavälin haasteista. Tutkimusten mukaan nuorten yksinäisyys on kaksinkertaistunut pandemia-aikana. Pandemia-aikaa seurannut Ukrainan sota on entisestään lisännyt tarvetta satsata yhteisöllisyyden vahvistamiseen lasten ja nuorten keskuudessa. Lapset ja nuoret odottavat korona-ajan päättymistä kaikkein eniten siksi, että se mahdollistaisi paluun normaalisti kouluun, harrastuksiin ja vapaaseen puuhasteluun kavereiden kanssa¹.

Lasten ja nuorten keskus pyrkii ehkäisemään lasten ja nuorten yksinäisyyttä, mutta myös auttamaan silloin, kun yksinäisyyttä on. Tavoitteena on yhdessä seurakuntien kanssa luoda välineitä ja työkaluja yksinäisyyden torjumiseen. Jokainen lapsi ja nuori kaipaa edes yhtä hyvää ystävää. Voimme yhdessä auttaa lapsia ja nuoria uusien ystävyksien syntymisessä.

Tämä materiaalipaketti on koottu ajatellen erityisesti sunnuntaita 19.6.2022, joka on vuoden suosituin konfirmaatiopyhä, mutta materiaalia voi käyttää missä tahansa muussakin messun valmistelussa sekä aiheiden käsittelyssä muuten nuorten kanssa. Tarkoituksena on, että messu suunnitellaan yhdessä ja se on tekijöidensä näköinen. Yhdessä tekemällä annamme nuorille mahdollisuuden tulla nähtyiksi ja kuulluiksi, osaksi yhteisöä. Materiaalipakettia saa soveltaa vapaasti kaikin tavoin, jotka edistävät sitä, että kukaan ei jää yksin.

– Sami Ojala, toiminnanjohtaja, Lasten ja nuorten keskus

¹Näkökulma 80: Nuorten yksinäisyyden kokemukset lisääntyivät korona-aikana (Nuorisotutkimusseura ry)

Ryhtiä rippiin

Riparityöskentely synnintunnustukseen

Yhteenkuuluvuuden ja nähdyksi tulemisen tunteet on ihmisen perustarpeita. Tarvitsemme toisiamme voidaksemme hyvin, sillä identiteettimme ja käsityksemme maailmasta syntyy nähdyksi tulemisesta ja vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa.

Myös tunne merkityksellisyydestä on yksi ihmisen perustarpeista. Silloin, kun ihminen suljetaan ulos, aiheutetaan sosiaalista kipua, joka on usein tuskallisempaa kuin fyysinen kipu.

Jos on lapsuudessa joutunut kokemaan sitä, että on näkymätön, saattaa aikuisenakin päätyä paikkoihin, joissa joutuu kokemaan näkymättömyyttä ja ulkopuolisuutta. Eikä se ole kenenkään syy, että näin käy. Kuitenkin yksikin ihminen voi muuttaa maailmaa: ”Yksikin ihminen riittää murtamaan yksinäisyyden, ihan vain näkemällä toisen”. Ulkopuolisuuden ehkäisyllä on tarkoitus, että kukaan ei jää yksin ja jokainen tulee nähdyksi – meistä kukaan ei voi pelastaa kaikkia, mutta jokainen voi tehdä oman osansa ja ehkäistä ulkopuolisuutta.

Löydätkö omasta elämän tarinastasi hetken, kun jäit ulkopuolelle, olit näkymätön tai yksinäinen. Siitä voi olla vuosia, viikkoja tai vain tunteja. Mitä olisit toivonut tapahtuvan, ettet olisi joutunut tuntemaan oloasi näkymättömäksi, ulkopuoliseksi tai yksinäiseksi? Kuka olisi voinut auttaa?

Ulkopuolisuuden teemaan liittyvä mietiskelyharjoitus rippikouluun, jota voi käyttää materiaalina konfirmaatiomessussa

Kerätkää yllä olevan mietiskelyn pohjalta rippikoululaisille heränneet ajatukset parhaaksi näkemällänne tavalla kokoon (esim. paperilappusille, padlille) rippikoulun dynamiikka ja leiriläisten turvallisuus huomioiden.

Messua varten

Johdanto:

Työstimme rippikoulussa ulkopuolisuuden kokemuksiamme, jotka tuodaan esille tässä synnintunnustuksessa. Itse kukin meistä voi tämän synnintunnustuksen aikana miettiä ulkopuolisuuden kokemuksia, sekä niitä omia että niitä, kun itse olemme jättäneet toisen ulkopuolelle. Hiljennymme rakastavan ja anteeksiantavan Jumalan puoleen.

Synnintunnustus:

Pyhä Jumala.

Monet asiat painavat mieltäni.

Sinä näet kaikki ne hetket, kun en auttanut toista ihmistä, kun hän tarvitsi apua (hiljaisuus)

Kun jätin toisen ulkopuolelle ja yksin, enkä kutsunut mukaan (hiljaisuus)

Ne tilanteet, kun puhuin rumasti toiselle ihmiselle ja puhuin pahaa selän takana (hiljaisuus)

Kun ohitin toisen hädän, enkä pysähtynyt kuulemaan (hiljaisuus)

Olen usein jättänyt sanomatta, sanonut ja tehnyt sellaista, mikä satuttaa toista ihmistä.

Anna pahat tekoni ja tekemättä jättämiseni anteeksi Jeesuksen tähden.

Tätä pyydän luottaen siihen, että sinä rakastat minua.

Synninpäästö:

Me emme ole ulkopuolisia, sillä armollinen Jumala näkee ja kuulee meidät.

Hän rakastaa meitä ja kun käännyimme hänen puoleensa, Hän antaa meille Jeesuksen tähden kaiken anteeksi.

Aamen.

Teittekö edellisen työskentelyn rippikoululaisten kanssa?

Tässä kohtaa rippikoululaisten tuotoksia, mahdollisuuksien mukaan riparilaiset ja isoset lukemassa.

Ettekö tehneet työskentelyä? Voit toteuttaa tässä kohtaa hiljaisen mietiskelyn seurakuntalaisille seuraavin esimerkkilausein.

Siemeniä saarnaan

Saarna: Luuk. 16:19–31 (UT2020 KÄÄNNÖS)

Rikas mies ja Lasarus

19 »Oli kerran rikas mies. Hänen vaatteensa olivat kuninkaallista, purppuraiseksi värjättyä pellavaa, ja hänen elämänsä oli joka päivä yllleistä juhlaa.

20 Hänen porttinsa pielessä virui köyhä Lasarus paiseiden peitossa.

21 Köyhä toivoi saavansa syödä edes sitä, mitä rikkaan miehen pöydältä putoaisi. Koirat kävivät nuolemassa hänen paiseitaan.

22 Sitten köyhä kuoli, ja enkelit veivät hänet Abrahamin luokse. Rikaskin kuoli, ja hänet haudattiin. 23 Kun hän Manalan tuskissa kohotti katseensa, hän näki kaukana Abrahamin ja tämän sylissä Lasaruksen. 24 Silloin hän huusi apua: 'Isä Abraham, sääli minua! Lähetä Lasarus kastamaan sormenpäätänsä veteen ja viilentämään kieltäni. Nämä liekit kiduttavat minua.'

25 Abraham vastasi hänelle: 'Muista, poikani, että sinä sait kokea hyvät asiat jo eläessäsi. Lasarus sen sijaan koki pelkkää pahaa. Nyt häntä lohdutetaan, mutta sinä saat kärsiä.'

26 Sitä paitsi meidän välillämme on ylipääsemätön kuilu. Kukaan täältä ei pääsisi teidän luoksenne, vaikka tahtoisikin, eikä kukaan voi tulla sieltä meidän puolellemme.'

27 Rikas mies sanoi: 'Isä, siinä tapauksessa pyydän sinua lähettämään Lasaruksen isäni taloon,

28 sillä minulla on viisi veljeä. Hän voisi varoittaa heitä, etteivät hekin joutuisi tähän kärsimyksen paikkaan.'

29 Abraham vastasi: 'Heillä on Mooses ja profeetat. He voivat kuunnella näitä.'

30 'Ei, isä Abraham', mies sanoi. 'He muuttaisivat mieltänsä, jos joku kuolleista menisi heidän luokseen.'

31 Abraham kuitenkin sanoi: 'Jos he eivät kuuntele Moosesista ja profeettoja, ei heitä vakuuta, vaikka joku nousisi kuolleista.'»

Rohkaisemme käyttämään saarnassa vuoden 2020 Uuden testamentin käännöstä. Tässä ajatuksia saarnan valmistelun tueksi:

Ulospäin voi näyttää miltä tahansa.

Jumala näkee, millainen on sisältä.

Asiat eivät ole aina sitä, miltä näyttää.

Toista ei voi arvioida ulkokuoren perusteella.

Kuolema tulee kaikille. Siitä ei voi ostaa itseään pois.

Älä lykkää huomiselle sitä, minkä voit tehdä tänään. Aineeton pääoma ja sen merkitys.

Asiat eivät ole sitä miltä ne näyttävät: ulkopuolisuutta voi kokea ulkoisista ominaisuuksista riippumatta. Ihmisellä voi olla rahaa, mutta kokea olevansa ulkopuolinen. Ihminen voi kulkea ison kaveriporukan mukana, mutta kokea olevansa yksinäinen. Ihminen voi viihtyä omissa oloissaan tietokoneen äärellä ja omata paljon ystäviä ympäri maailmaa.

Itsensä tutkiskelu: Olenko kuin rikas mies, etuoikeutettu? Miten kohtelen toisia? Rikas mies havahtui vasta kuoltuaan, mitä jos me havahdutaan jo nyt?

Ehdotus esirukoukseksi

Nuori: Rakas Taivaan Isä. Kiitos rippikoulusta. Mahdollisuudesta kasvaa nuorena turvallisessa ympäristössä itseensä tutustuen ja ikätovereihin peilaten. Kuule meitä, kun tuomme eteesi nämä asiat, joita riparilla halusimme eteesi nostaa. (nuorten rukoukset)

Kummi/muu aikuinen: Nämä tänään konfirmoidut nuoret tarvitsevat edelleen rinnalleen turvallisia aikuisia. Anna meille rakkautta, kärsivällisyyttä ja huumoria kulkea näiden nuorten rinnalla niin pitkälle, kun he tukea tarvitsevat. Auta meitä myös päästämään nuoret kokeilemaan siipiään ja ottamaan taas koppi, jos siivet eivät vielä aivan kannakaan.

Seurakuntalainen/työntekijä: Maailma on välillä pelottava ja ahdistava paikka.

Autu Jumala meitä kasvamaan ihmisinä niin, että sinne...
missä pimeyttä, loisin sinun valoasi,
missä on yksinäisiä, toisin yhteyden,
missä koetaan ulkopuolisuutta, toisin osallisuutta,
missä on ennakkoluuloja, toisin ymmärrystä,
missä eripuraa, rakentaisin siltoja
missä epäluuloa, nostaisin luottamukseen,
missä surua, virittäisin ilon ja lohdutuksen.
Siten, että näkymätön - tulee nähdyksi,
jotta luomakuntasi tulisi paremmaksi paikaksi elää meille
kaikille.

Autu Jumala maailmaa niin, että täällä...
missä on sotaa, kasvaisi rauha
missä nälkää, ihmiset tulisivat ravituiksi.

Kiitos, että kuulet meitä.

Esirukouksen runko perustuu ajatukseen, että nuoret ovat leirillä kirjoittaneet esirukousaiheita. Rukous on rakennettu siten, että siinä olisi useita lukijoita. Esirukousta voi käyttää myös muussa kuin konfirmaatiomessussa aloittamalla kolmannelta osuudesta ja jättämällä nuoren ja kummin osuudet lukematta.

*Mukailtu Fransiscus
Assisilaisen rukouksesta*

Konkretiaa kolehtipuheeseen

Julkisuudessa on korona-aikana ollut paljon keskustelua lasten ja nuorten yksinäisyydestä. Erityisesti nuorten yksinäisyys on noussut otsikoihin ja sen myötä keskusteluihin. Voitaneen todeta, että nuorten yksinäisyys on yksi merkittävimmistä korona-ajan aiheuttamista pitkän aikavälin haasteista. Tutkimusten mukaan nuorten yksinäisyys on kaksinkertaistunut pandemia-aikana. Lapset ja nuoret ovat odottaneet korona-ajan päättymistä kaikkein eniten siksi, että se mahdollistaisi paluun normaalisti kouluun, harrastuksiin ja vapaaseen puuhasteluun kavereiden kanssa.

Lasten ja nuorten keskus ry pyrkii ehkäisemään lasten ja nuorten yksinäisyyttä, mutta myös auttamaan silloin, kun yksinäisyyttä on. Tavoitteena on yhdessä seurakuntien kanssa luoda välineitä ja työkaluja yksinäisyyden torjumiseen. Jokainen lapsi ja nuori kaipaa edes yhtä hyvää ystävää. Voimme yhdessä auttaa lapsia ja nuoria uusien ystävyyksien syntymisessä.

Lasten ja nuorten yksinäisyyden ehkäisy on keskeistä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Lasten ja nuorten keskus ry torjuu yksinäisyyttä ja ehkäisee ulkopuolisuutta mm. koordinoimalla syrjäytymisvaarassa oleville nuorille Moottoripaja-toimintaa ja tarjoamalla digitaalisen Fren-die-sovelluksen uusien ystävien löytämiseen sekä kohtaamalla yksinäisyyttä kokevia nuoria Saapas-toiminnan kautta. Kolehti kerätään tänään lasten ja nuorten yksinäisyyden torjumiseen Lasten ja nuorten keskus ry:n kautta.

Kolehti kerätään lasten ja nuorten yksinäisyyden torjumiseen Lasten ja nuorten keskus ry:n kautta.

Kolehdin tilitysohjeet

*Lasten ja nuorten keskus ry
Itälahdenkatu 27 A, 00210 Helsinki
NDEAFIHH FI47 1574 3000 0014 77,
viite 1203*

KENET SULJEN ULOS?

Mikä on kohderyhmä?

Kenelle kohderyhmästä toiminta ei ole mahdollista?

Kuka voi kokea ulkopuolisuutta?

KENEN ON HELPPO OSALLISTUA?

Miten huolehdin esteettömyydestä?

Miten huolehdin ilmapiiristä?

Kenelle toiminnan kesto ja ajankohta sopivat?

KENELLE KERRON TOIMINNASTA? MITEN?

Kohtaavatko kanavat ja kohderyhmä toisensa?

Käytäväkö selkeää kieltä?

OLENKO KUULLUT KOHDERYHMÄÄ?

Missä ja kuinka?

Mitä vaikutuksia kuulemisella oli?

KUINKA HUOMIOIN, ETTÄ KONTAKTIN LUOMINEN MUIHIN ON HELPPOA?